

Sygn. akt III AUa 511/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Małgorzata Rokicka - Radoniewicz
Sędziowie:	SA Małgorzata Pasek SO del. do SA Jolanta Węs (spr.)
Protokolant: protokolant sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 22 października 2015 r. w Lublinie

sprawy A. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o zapłatę składek

na skutek apelacji wnioskodawczyni A. B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu

z dnia 20 marca 2015 r. sygn. akt VI U 412/14

I. **oddala apelację;**

II. **zasądza od A. B. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.**

Małgorzata Pasek Małgorzata Rokicka-Radoniewicz Jolanta Węs

III AUa 511/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 marca 2015 roku Sąd Okręgowy w Radomiu VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie A. B. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. z dnia 12 lutego 2014 roku określającej, jakie należności z tytułu składek i jakich warunkach będą podlegały umorzeniu (wyrok k. 132 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił, iż wnioskodawczyni A. B. prowadziła działalność gospodarczą pod nazwą (...) do dnia 15 stycznia 2004 roku. Prowadząc przedmiotową działalność nie regulowała na bieżąco zobowiązań wobec ZUS z tytułu składek na

ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za siebie oraz zatrudnianych pracowników.

W dniu 24 września 2010 roku wnioskodawczyni złożyła wniosek o rozłożenie na raty niespłaconego zobowiązania wobec organu rentowego, po czym dnia 10 grudnia 2010 roku zawarła umowę(...)o rozłożenie na raty należności z tytułu składek, która na dzień 24 września 2010 wynosiła łącznie 43 975,44 zł. Przedmiotową umową objęte zostały niezapłacone składki na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy za wnioskodawczynię oraz składki na ubezpieczenia społeczne za pracownika w części finansowanej przez płatnika oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

W dniu 16 stycznia 2013 roku A. B. złożyła wniosek o umorzenie nieopłaconych składek na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. decyzją z dnia 12 lutego 2014 roku określił, że według stanu na dzień 16 stycznia 2013 roku, tj. dzień złożenia wniosku o umorzenie, umorzeniu będą podlegały należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne za okres od 11/2001 roku do 01/2004 roku w łącznej kwocie 24 383,46 zł. Warunkiem umorzenia powyższych należności jest spłata należności niepodlegających umorzeniu, w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się przedmiotowej decyzji. Na koncie wnioskodawczyni figurowały zobowiązania z tytułu ubezpieczenia społecznego pracownika od dnia 1 stycznia 1999 roku do dnia 15 stycznia 2004 roku w łącznej wysokości 2 321,04 zł. Zobowiązania te były objęte układem ratalnym z dnia 10 grudnia 2010 roku i zostały częściowo spłacone. Na dzień złożenia wniosku o umorzenie, tj. 19 grudnia 2014 roku, z zobowiązań A. B. wobec ZUS z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne pracownika pozostała niespłacona kwota 367,41 zł.

Sąd Okręgowy podniósł, iż w myśl przepisu art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2013.1442 j.t.) płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy.

Zgodnie z przepisem art. 23 ust. 1 w/w ustawy od nieopłaconych w terminie składek należne są od płatnika składek odsetki za zwłokę, na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 roku - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 roku, poz. 749, z późn. zm.).

Na zasadzie art. 32 ustawy o SUS do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

Sąd Okręgowy podniósł, iż zgodnie z przepisem art. 1 i 10 ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność, na wniosek osoby podlegającej w okresie od dnia 1 stycznia 1999 roku do dnia 28 lutego 2009 roku obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 roku Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.):

1. która przed dniem 1 września 2012 roku zakończyła prowadzenie pozarolniczej działalności i nie prowadzi jej w dniu wydania decyzji, o której mowa w ust. 8,

2. innej niż wymieniona w pkt 1

- umarza się nieopłacone składki na te ubezpieczenia za okres od dnia 1 stycznia 1999 roku do dnia 28 lutego 2009 roku oraz należne od nich odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, koszty upomnienia, opłaty dodatkowe, a także koszty egzekucyjne naliczone przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

Warunkiem umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6, jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji, o której mowa w ust. 13 pkt 1, niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych, za okres od dnia 1 stycznia 1999 r., do opłacenia których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność lub płatnik składek, o którym mowa w ust. 2, oraz należnych od tych składek odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

Sąd Okręgowy w pełni podzielił stanowisko organu rentowego w zakresie zaskarżonej decyzji.

W celu ustalenia czy na koncie skarżącej figurowały należności z tytułu ubezpieczenia społecznego pracownika za okres od dnia 1 stycznia 1999 roku do dnia 15 stycznia 2004 roku, czy składki te były objęte układem ratalnym oraz czy zostały w całości spłacone bądź jaka jest kwota zaległości, Sąd z urzędu dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu księgowości M. P.. Po analizie akt sprawy, w szczególności akt rentowych, biegły wskazał, że na koncie A. B. istniały zaległości z tytułu ubezpieczenia społecznego pracownika, które były objęte układem ratalnym zawartym pomiędzy wnioskodawczynią a organem rentowym i zostały częściowo spłacone. Biegły ustalił, że na dzień 19 grudnia 2014 roku z zobowiązań A. B. pozostała niespłacona kwota w wysokości 367,41 zł, na którą składało się zobowiązanie główne – 143,41 zł i odsetki w kwocie 224 zł.

Mając na uwadze powyższe ustalenia biegłego, Sąd Okręgowy uznał, że sporna decyzja ZUS z dnia 12 lutego 2014 roku jest prawidłowa.

Przedmiotowe składki z tytułu ubezpieczenia społecznego pracownika, objęte układem ratalnym, nie podlegały umorzeniu, bowiem takiej możliwości nie przewiduje stosowana w niniejszej sprawie tzw. ustawa abolicyjna. Organ rentowy na podstawie przepisów przedmiotowej ustawy, prawidłowo zatem ustalił warunki umorzenia należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, warunkując to spłatą spornych należności niepodlegających umorzeniu.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy, w oparciu o treść art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w punkcie I wyroku.

O kosztach postępowania w punkcie II wyroku Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Zasądzona od A. B. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. kwota 60 zł stanowi wynagrodzenie pełnomocnika organu rentowego, które zostało określone na podstawie § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu - Dz. U. 2002, nr 163, poz. 1349 (uzasadnienie k. 150-151v a.s.).

Apelację od tego wyroku złożył pełnomocnik wnioskodawczyni Z. B., w której zaskarżył wyrok w całości.

Apelujący zarzucił wyrokowi naruszenie prawa procesowego i rażące naruszenie prawa materialnego, przez niewłaściwe jego zastosowanie. Podniósł, iż między tymi samymi stronami toczy się wcześniej wszczęte postępowanie w tym samym Sądzie VI Wydziale, sygn. akt VI U 102/14 na podstawie wniesionego pozwu przeciwko ZUS Oddział R., sygn. akt I C 1363/13. Sprawa ta została przekazana do Sądu Okręgowego w Radomiu VI Wydziału. Podniósł również, iż A. B. nie składała żadnego odwołania od decyzji z dnia 12 lutego 2014 roku. Zakwestionował opinię biegłego, zarzucając, iż jest to „bubel” prawny i nie może stanowić dowodu w sprawie. Według skarżącego, opinia ta nie jest oparta na dokumentach, które określają, że A. B. zapłaciła sporną kwotę 143,41 zł za pracownika.

Apelujący wniósł o wzięcie z urzędu pod uwagę nieważności postępowania oraz uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji VI Wydział z wytycznymi przekazania sprawy właściwemu rzeczowo i miejscowo równorzędnemu sądowi cywilnemu I instancji, który jest właściwy do rozpatrywania spraw na podstawie ustawy abolicyjnej obowiązującej od 15 stycznia 2013 roku. Wniósł o zasądzenie od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. na rzecz A. B. kosztów procesu za I i II instancję według norm prawem przepisanych (apelacja k. 168-171v a.s.).

W odpowiedzi na apelację Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o jej oddalenie i zasądzenie na jego rzecz od A. B. kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (k. 184-185 a.s.).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy podnieść, iż niezasadny jest zarzut zawarty w apelacji, że wnioskodawczyni nie składała odwołania od decyzji z dnia 12 lutego 2014 roku. W piśmie z dnia 3 marca 2014 roku, zatytułowanym „wniosek”, skierowanym do dyrektora Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w R., wnioskodawczyni wyraźnie wskazuje decyzję z dnia 12 lutego 2014 roku oraz formułuje szereg zarzutów pod adresem tej decyzji.

Zgodnie z art. 83 ust. 2 ustawy z dnia z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2015.121 j.t.), od decyzji Zakładu przysługuje odwołanie do właściwego sądu w terminie i według zasad określonych w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego. Natomiast w myśl art. 477⁹ § 2 k.p.c., organ rentowy przekazuje niezwłocznie odwołanie wraz z aktami sprawy do sądu. Organ ten, jeżeli uzna odwołanie w całości za słuszne, może zmienić lub uchylić zaskarżoną decyzję lub orzeczenie. W tym przypadku odwołaniu nie nadaje się dalszego biegu.

W postanowieniu z dnia 9 czerwca 2006 roku, w sprawie III UK 40/06, Sąd Najwyższy stwierdził, iż pismo ubezpieczonego spełniające wymagania określone w art. 477¹⁰ § 1 oraz złożone w sposób i w terminie określonych w art. 477⁹ § 1 organ rentowy przekazuje niezwłocznie właściwemu sądowi jako odwołanie od decyzji, bez względu na to, czy zostało zaadresowane do tego sądu (OSNP 2007, nr 13-14, poz. 206).

W związku z powyższym należy stwierdzić, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. prawidłowo potraktował pismo wnioskodawczyni z dnia 3 marca 2014 roku jako odwołanie od decyzji z dnia 12 lutego 2014 roku i nadał mu bieg, przekazując je do Sądu Okręgowego w Radomiu VI Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych celem rozpoznania.

Odnosząc się do pozostałych zarzutów zawartych apelacji należy stwierdzić, iż są one bezzasadne.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że w sprawie brak jest podstaw do uwzględnienia wniosku apelującego o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami postępowania cywilnego możliwość uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania ograniczona została do enumeratywnie wskazanych okoliczności i może nastąpić jedynie w razie stwierdzenia nieważności postępowania, jeżeli pozew ulega odrzuceniu albo zachodzi podstawa do umorzenia postępowania lub w razie nierozpoznania istoty sprawy albo gdy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości (vide art. 386 § 2, 3 i 4 k.p.c.).

Zarzut apelacji, dotyczący nieważności postępowania, jest całkowicie chybiony. Sąd Apelacyjny nie stwierdza, by w sprawie niniejszej zachodziły podstawy do stwierdzenia nieważności postępowania prowadzonego przed Sądem Okręgowym.

Zgodnie z art. 379 pkt 3 k.p.c. nieważność postępowania zachodzi, jeżeli o to samo roszczenie między tymi samymi stronami toczy się sprawa wcześniej wszczęta albo jeżeli sprawa taka została już prawomocnie osądzona. Niniejsza

sprawa dotyczy decyzji określającej, jakie należności z tytułu składek i na jakich warunkach będą podlegały umorzeniu, natomiast sprawa o sygn. akt VI U 102/14, na którą powołuje się skarżący w apelacji, dotyczyła skargi na bezczynność organu rentowego i wyrokiem z dnia 31 marca 2014 roku Sąd Okręgowy w Radomiu oddalił skargę wnioskodawczynie, zaś Sąd Apelacyjny w Lublinie wyrokiem z dnia 12 listopada 2014 roku, wydanym w sprawie III AUa 545/14 oddalił apelację wnioskodawczynie od powyższego wyroku (k. 255 a.s.).

Odnośnie pozostałych zarzutów zawartych w apelacji, należy stwierdzić, iż również nie zasługują one na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela ustalenia faktyczne i akceptuje argumentację prawną przedstawioną w motywach uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego.

Odnośnie zarzutu dotyczącego opinii biegłego księgowego M. P. należy stwierdzić, iż Sąd Okręgowy prawidłowo uznał tę opinię za kompletną, jasną i należyście uzasadnioną, a tym samym za przedstawiającą wystarczające wiadomości specjalne, niezbędne do merytorycznego rozstrzygnięcia zarzutów zawartych w odwołaniu.

Wprawdzie w piśmie procesowym złożonym w dniu 6 lutego 2015 roku wnioskodawczynie zakwestionowała opinię biegłego M. P., ale nie zgłosiła żadnych merytorycznych zarzutów do opinii, które podważyłyby jej wiarygodność, ani też nie zgłosiła żadnych wniosków dowodowych.

Opinia biegłego sądowego podlega ocenie przy zastosowaniu art. 233 § 1 k.p.c. – na podstawie właściwych dla jej przymiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażanych w niej wniosków. Przedmiotowa opinia były jasna i logiczna, dlatego Sąd Okręgowy nie miał podstaw do kwestionowania jej wiarygodności.

W związku z powyższym Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił, iż na dzień złożenia wniosku o umorzenie, tj. 19 grudnia 2014 roku, A. B. posiadała zobowiązania wobec ZUS z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne pracownika na kwotę 367,41 zł.

Ustawa z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz.U. z 2012 roku, poz. 1551), przewiduje umorzenie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz wypadkowe, za okres od 1 stycznia 1999 roku do 28 lutego 2009 roku za osoby obowiązkowo podlegające tym ubezpieczeniom z tytułu prowadzonej działalności, odsetek za zwłokę od ww. składek, opłaty prolongacyjnej, kosztów upomnienia, opłaty dodatkowej, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

Umorzenie należności na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz wypadkowe za osoby obowiązkowo podlegające tym ubezpieczeniom z tytułu prowadzonej działalności skutkuje umorzeniem nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy za ten sam okres (art. 1 ust. 1 i 6 ustawy).

Warunkiem umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6, jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji, niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych, za okres od dnia 1 stycznia 1999 roku, do opłacenia których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność lub płatnik składek, o którym mowa w ust. 2, oraz należnych od tych składek odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego (art. 1 ust. 10 ustawy).

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił na podstawie opinii biegłego, iż na dzień wydania zaskarżonej decyzji wnioskodawczynie posiadała zadłużenie w kwocie 367,41 zł z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne pracownika, które nie podlega umorzeniu.

Tak więc organ rentowy prawidłowo ustalił warunki umorzenia należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, uzależniając je od spłaty przez wnioskodawczynię należności niepodlegających umorzeniu, co powoduje, iż decyzja z dnia 12 lutego 2014 roku jest zgodna z prawem, a wyrok Sądu Okręgowego, oddalający odwołanie od tej decyzji, zasługują na pełną aprobatę.

W świetle powyższych okoliczności Sąd drugiej instancji uznał, iż zarzuty apelacji nie są zasadne, a jej wnioski nie zasługują na uwzględnienie.

Orzeczenie o zwrocie kosztów procesu za drugą instancję uzasadnia przepis art. 98 § 1 i 99 k.p.c., a ich wysokość w kwocie 120 zł ustalono na podstawie § 12 ust. 1 pkt 2 w związku z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2013, Nr 490 j.t.).

Z tych względów i na podstawie powołanych przepisów oraz art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.